

NOTITIE

Project	Noordenseweg 66a te Nieuwkoop
Onderwerp	Watertoets
Referentie	14J123.RAP003.NL.TH
Datum	2 februari 2015
Status	Definitief
Auteur	Ing. N.B.J. Lurvink
Bestemd voor	Selekthuis Ontwikkeling B.V.

INLEIDING

In opdracht van SelektHuis Ontwikkeling heeft LievenseCSO Milieu B.V. een waterparagraaf opgesteld ten behoeve van de voorgenomen nieuwbouw van een woonhuis aan de Noordenseweg 66a te Nieuwkoop.

Het plangebied ligt binnen het beheersgebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland, verantwoordelijk voor het waterkwaliteits- en -kwantiteitsbeheer en beheer van waterkeringen. Het onderhoud aan de riolering wordt uitgevoerd door de gemeente Nieuwkoop.

Belangrijk instrument om waterbelangen in ruimtelijke plannen te waarborgen is de watertoets, die sinds 1 november 2003 wettelijk is verankerd. Initiatiefnemers zijn verplicht in ruimtelijke plannen een beschrijving op te nemen van de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding. Het doel van de wettelijk verplichte watertoets is te garanderen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op een evenwichtige wijze in het plan worden afgewogen. Deze waterhuishoudkundige doelstellingen betreffen zowel de waterkwantiteit (veiligheid, wateroverlast, tegengaan verdroging) als de waterkwaliteit (riolering, omgang met hemelwater, lozingen op oppervlaktewater). Het Hoogheemraadschap is naast waterbeheerder ook wegbeheerder. Dit belang wordt ook meegenomen in het watertoetsproces. Deze waterparagraaf heeft betrekking op het plan nieuwbouw woning Noordenseweg 66a te Nieuwkoop.

Op basis van de planontwikkeling is een wateradvies aangevraagd via de digitale watertoets (15 december 2014, dossiercode 20141215-13). Op basis van deze toets is geconcludeerd dat de normale watertoetsprocedure gevolgd dient te worden, vanwege de waterbelangen welke spelen bij de planontwikkeling. Derhalve is onderhavige notitie opgesteld.

HUDIGE SITUATIE

Het plangebied is gelegen aan de Noordenseweg 66a te Nieuwkoop. Direct ten noorden van het plangebied ligt de Noordenseweg. Aan de andere zijde (ten zuiden) de Nieuwkoopse Plassen (Noordeinder plas). Zowel ten westen als ten oosten liggen woningen met bijbehorende tuinen. De geografische ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.

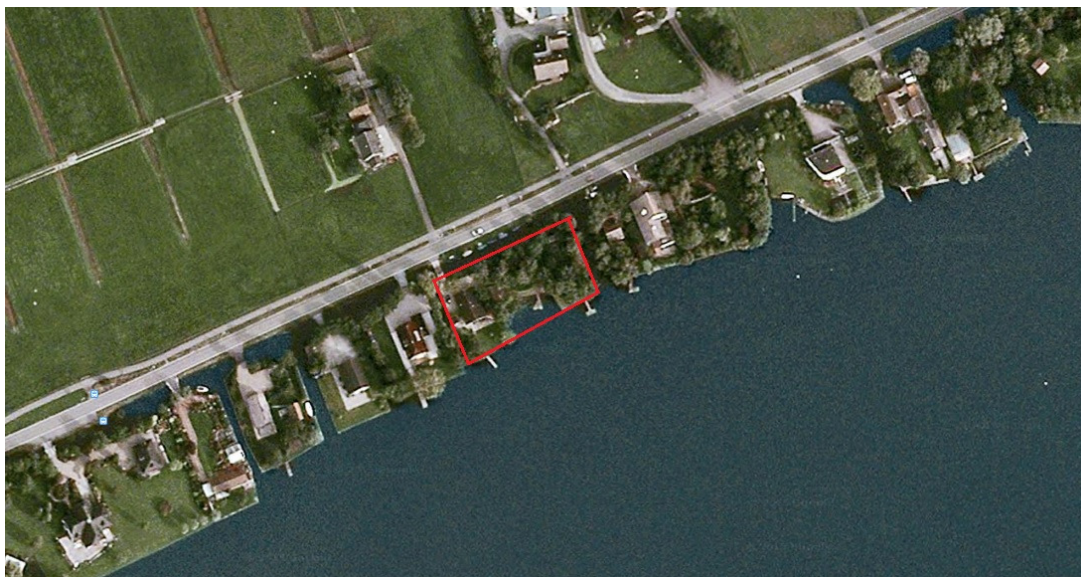
Figuur 1 Regionale geografische ligging (Google Maps)

Het perceel staat kadastraal bekend als gemeente Nieuwkoop, sectie C, nummers 155, 156, 158 (ged.), 159, 164, 1677, 1678 en 1679. Het perceel heeft een oppervlakte van circa 3.275 m², waarvan circa 2.083 m² landoppervlak betreft. Het maaiveld varieert van -1 tot +2 meter ten opzichte van NAP.

Ter plaatse van het plangebied bevindt zich een houten woning, een schuur en een oude caravan. Rondom de bebouwing bevindt zich kleinschalige tegelverharding en enkele grindstroken. De oever is grotendeels afgewerkt met houten beschoeiing en heeft drie steigers. Op het plangebied staan enkele bomen en heesters.

Binnen het plangebied zelf is geen oppervlaktewater aanwezig. Wel wordt het plangebied omgeven door water, feitelijk betreft het een eiland in de Nieuwkoopse plassen.

Een luchtfoto van het plan gebied is opgenomen in figuur 2.

Figuur 2 Luchtfoto plangebied (bron: Google Earth)

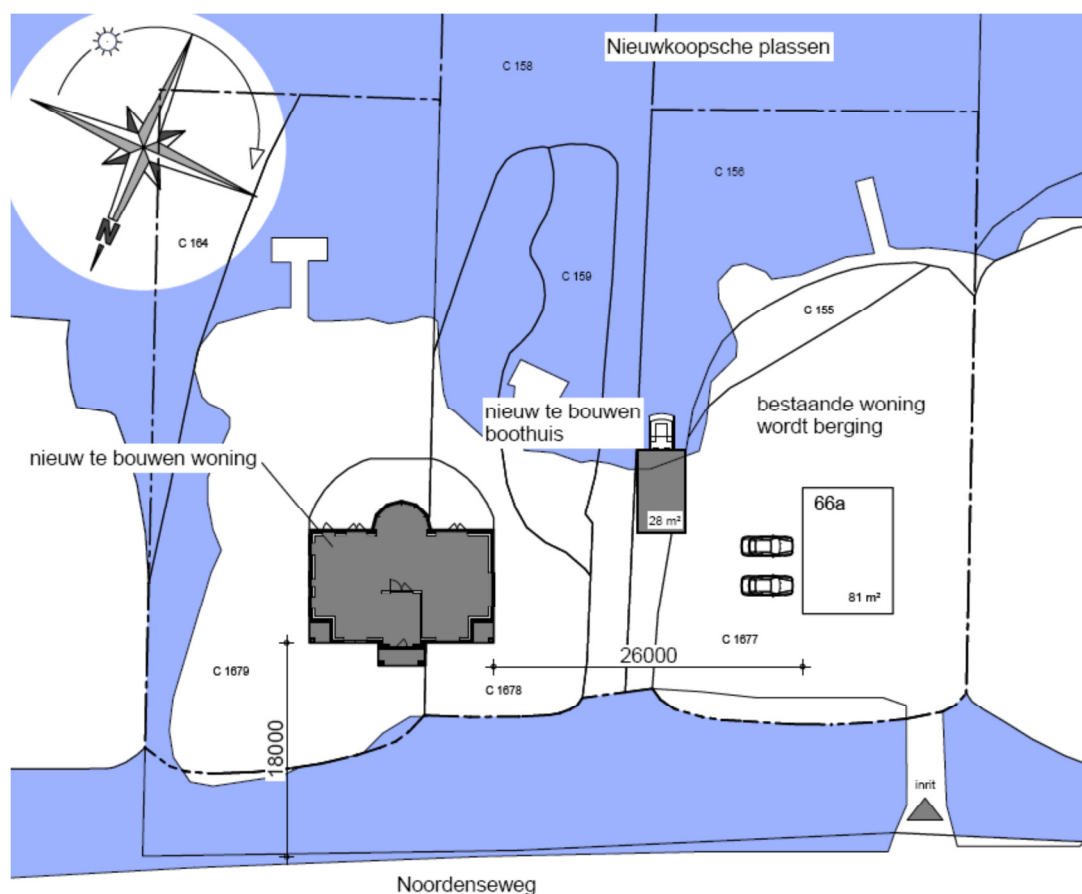
Van het landoppervlak is in de huidige situatie circa 5% verhard, waarbij wordt aangenomen dat het hemelwater van de toerit en kleinschalige tegelverharding voornamelijk afstromen en ernaast in de bodem infiltreert.

Toekomstige situatie

De voorgenomen planontwikkeling bestaat uit het realiseren van een nieuwe woning op het oostelijk deel van het plangebied en herinrichting van het plangebied, waarbij de huidige schuur gesloopt wordt en de bestaande houten woning gebruikt gaat worden als schuur. Tevens zijn er plannen voor de aanleg van een boothuis ter hoogte van de huidige schuur. Bij het nieuw te bouwen huis moet er waarschijnlijk geheid worden.

In de toekomstige situatie zal circa 13% van het landoppervlak bebouwd zijn. Ook in de toekomstige situatie wordt aangenomen dat de toerit en kleinschalige tegelverharding grotendeels afstromen en ernaast in de bodem infiltreert.

In figuur 3 is de meest recente inrichtingsschets van het plangebied weergegeven.

Figuur 3 Inrichtingsplan

Bodemopbouw en geohydrologie

Bodemopbouw

Voor de bodemopbouw in de gemeente Nieuwkoop is gekeken naar de Geologische Overzichtskaart van Nederland van de Rijks Geologische Dienst (1975). Deze kaart geeft een beeld van de aan en nabij het maaiveld gelegen holocene afzettingen. In de gemeente Nieuwkoop liggen de sedimenten van de Westland Formatie (Holoceen) aan de oppervlakte. De hoogte van het maaiveld varieert van circa 1,5 m -NAP in het veen- en plassengebied tot circa 5,5 m -NAP in Polder Nieuwkoop.

De Westland Formatie is een complexe eenheid waarin alle lithologische eenheden (zand, klei, veen) voorkomen. De afzettingen zijn gevormd in mariene, estuariene, lagunaire en peri-mariene milieus. Ter plaatse van de gemeente Nieuwkoop bestaat de Westland Formatie in de ingepolderde gebieden (zoals Polder Nieuwkoop) uit de Afzettingen van Calais. Ten oosten en zuiden van de Nieuwkoopse Plassen worden de afzettingen van Calais bedekt door Hollandveen. Als gevolg van het eeuwenlang afgraven van het Hollandveen is hier relatief veel oppervlaktewater aanwezig.

Waar het veen niet is afgegraven komt in de bovenste (halve) meter op grote schaal vermenging voor met zandig materiaal, dat eeuwenlang is door menselijke activiteit is opgebracht ter ophoging en versteviging van de bodem (toemaakdek). De Holocene afzettingen hebben een dikte van 5 tot maximaal 10 meter. Onder de Holocene afzettingen liggen fijne tot grove zanden behorende tot de Formaties van Twente, Drente, Kreftenheye, Urk en Sterksel.

Geohydrologie

Voor beschrijving van de geohydrologische situatie binnen de gemeente Nieuwkoop is gebruik gemaakt van de Grondwaterkaart 's Gravenhage (kaartbladen 300, 30 oost) en Utrecht (kaartblad 3 1 west) (Dienst Grondwaterverkenning TNO, 1980). Het eerste watervoerend pakket, bestaande uit onder andere de afzettingen van de Formaties van Twente en Urk, wordt afgedekt door de slecht doorlatende afzettingen van de Westland Formatie. Het eerste watervoerend pakket heeft een dikte van circa 30 tot 35 meter en wordt gescheiden van het tweede watervoerend pakket door de eerste scheidende laag, welke overwegend bestaat uit kleien en fijne slibhoudende afzettingen van de Forinatie van Kedichem. De top van de scheidende laag ligt op een diepte van circa 40 in-NAP. Uit de grondwaterkaart kan voor het eerste watervoerende pakket een stromingsrichting worden afgeleid in noordwestelijke richting (richting Polder Nieuwkoop). De verticale stromingsrichting hangt af van het niveau van het (kunstmatige) polderpeil. Gezien het negatieve verschil tussen het polderpeil en stijghoogte van het eerste watervoerend pakket, zal in Polder Nieuwkoop kwel optreden. Bij overige gebieden is sprake van infiltratie naar het eerste watervoerend pakket. Op basis van het jaarlijkse neerslagoverschot zal de stromingsrichting van het freatisch grondwater veelal richting open water zijn.

Rijnland heeft vier grote boezemgemalen, in Katwijk, Gouda, Halfweg en Spaarndam, en honderden poldergemalen. Met gemalen wordt ervoor gezorgd dat het water in het gebied op peil blijft. Bij te veel water wordt het overtollige water vanuit de polders uitgemalen naar de boezem. Een boezem is het belangrijkste aan- en afvoersysteem en bergingssysteem van Rijnland dat bestaat uit grote meren, plassen en kanalen. Van daaruit voeren de boezemgemalen het water af. Ook de Loosdrechtse plassen betreffen een boezemwater.

De locatie ligt niet in het intrekgebied van een grondwaterwinning c.q. een grondwaterbeschermingsgebied. Het plangebied zelf heeft geen status in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Natura 2000-gebied (Vogel- of Habitatrichtlijngebieden) en/of Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Wel zijn de Nieuwkoopse plassen, direct ten zuiden van het plangebied, en enkele percelen aan de overzijde van de Noordenseweg zijn wel beschermd in het kader van de EHS en/of Natura 2000 (Nieuwkoopse plassen).

Uitgevoerd bodemonderzoek

In het kader van voorgenomen transactie van het perceel en latere planontwikkeling, is in 2008 een verkennend en nader bodemonderzoek uitgevoerd (Grondslag B.V., kenmerk 13789, 30 september 2008).

Bodemopbouw

Vanaf het maaiveld tot een diepte van 2,2 m-mv bestaat de bodem uit (veraard) veen. De kleur van het (veraarde) veen varieert van donkerbruin tot roodbruin. Plaatselijk wordt in de bovengrond, onder de aanwezige verharding, zand aangetroffen.

Zintuiglijke waarnemingen

In de bovengrond zijn ter plaatse van nagenoeg alle boringen puinsporen aangetroffen. Er is visueel geen asbestverdacht materiaal in of op de bodem aangetroffen. Ter plaatse van boring 2 is vanaf circa 0,5 m-mv (grondwaterstand) tot circa 1,5 m-mv olie waargenomen. De grondwaterstand is aangetroffen op 0,2 tot 0,5 m-mv.

Algehele bodemkwaliteit

In zowel grond als grondwater zijn overwegend maximaal lichte verhogingen gemeten. Zeer plaatselijk is in de toplaag een matig verhoogde kopergehalte aangetoond, uit nader onderzoek blijkt dat dit een incidentele verhoging is geweest.

Olieverontreiniging

Daarnaast is een verontreiniging met minerale olie aangetoond. Zowel grond als grondwater zijn maximaal licht verontreinigd. Het betreft een verontreiniging van een lichtere oliesoort, waarschijnlijk petroleum. Uit nader onderzoek blijkt dat de verontreiniging zeer plaatselijk aanwezig is.

Demping

In de demping is op één plaats een sterke verhoging aan zink gemeten. Uit nader onderzoek is gebleken dat deze sterke verhoging op zichzelf staat. In twee andere monsters van dezelfde (slibhoudende) bodemlaag zijn een matige en een lichte verhoging aangetroffen (respectievelijk boring 22 en 7). In verticale en horizontale richting rond de demping zijn hooguit lichte overschrijdingen van de streefwaarde gemeten. De verontreiniging met zink in de sliblaag kan worden gekenmerkt als heterogeen. Er is geen sprake van een groter aaneengesloten geheel (volume) dat gemiddeld sterk is verontreinigd met zink.

Geconcludeerd kan worden dat conform de Wet Bodembescherming geen sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging. De onderzoeksresultaten vormen milieuhygiënisch gezien geen belemmeringen voor de planontwikkeling en de waterbelangen in relatie hiermee.

Waterbeleid

Nederland heeft in Europees kader afspraken gemaakt over de kwaliteit van het oppervlaktewater. Deze afspraken zijn vastgelegd in de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Uiterlijk in 2027 moeten alle lidstaten aan de KRW-regels voldoen. Ruimtelijk relevant rijksbeleid is verwoord in de Nota Ruimte en het Nationaal Waterplan.

Om het uitvoeren van maatregelen werkbaar te maken, verloopt de implementatie van de KRW bij het Hoogheemraadschap van Rijnland in drie fasen. Iedere fase beslaat zes jaar (2010-2015, 2016-2021 en 2022-2027). Momenteel is men bezig met de voorbereidingen voor de tweede KRW-fase (2016-2021). Hierbij wordt samengewerkt met onder meer provincies, andere waterschappen, gemeenten en terreinbeheerders.

Voor de eerste KRW-fase waren de Nieuwkoopse Plassen en de Reeuwijkse Plassen geprioriteerd. Sinds 2009 zijn in die plassengebieden een pakket aan maatregelen uitgevoerd die de waterkwaliteit moeten verbeteren. De maatregelen voor verbetering van de waterkwaliteit zijn afgerond. Vanaf nu ligt de focus op het monitoren van de effecten. Effecten van die maatregelen verwachten we in de daaropvolgende jaren.

De genomen maatregelen hebben tot doel de hoeveelheid voedingsstoffen in het water te verminderen. Hierdoor zullen zich minder algen kunnen ontwikkelen waardoor het water helderder wordt. In helder water kan zonlicht doordringen en krijgen oever- en waterplanten een kans. Als planten rijkelijk en voldoende gevarieerd voorkomen, leidt dit ook tot gevarieerdere fauna, vissen en kleinere diertjes. Genomen maatregelen zijn onder andere het defosfateren en isoleren van gebied “de Pot” waar vogelkolonies zitten, het isoleren van de Meijegraslanden, het realiseren van nieuwe petgaten en legakkers en het verminderen van de inlaat door onder anderen het vaststellen van een nieuw peilbesluit.

Op provinciaal niveau zijn de Provinciale Structuurvisie, het Provinciaal Waterplan en de Verordening Ruimte richtinggevend voor ruimtelijke plannen.

Het Waterbeheerplan van het hoogheemraadschap vormt het beleidskader voor de regionale waterbeheertaak. De ruggengraat van het plan wordt gevormd door de doelstellingen voor waterkwantiteit en waterkwaliteit. Daarnaast zijn Keur en leggers van het hoogheemraadschap belangrijk regelstellende instrumenten waarmee in ruimtelijke plannen rekening moet worden gehouden. Het Hoogheemraadschap van Rijnland stelt elke zes jaar in een Waterbeheerplan vast welke maatregelen nodig zijn om onze taken voor droge voeten en schoon water zo goed mogelijk uit te voeren. In het bestaande Waterbeheerplan 2010-2015 (WBP4) heeft Rijnland de maatregelen tot 2015 opgenomen. Rijnland is gestart met de voorbereidingen voor het Waterbeheerplan 5 (WBP5). Kort samengevat handelt het WBP4 over:

- Een veilig watersysteem met betrouwbare waterkeringen
- Het voorkomen van de afwenteling van waterproblemen naar andere watersystemen
- Het voorkomen van overlast door water of een tekort aan water, zowel binnen als buiten het stedelijk gebied
- Het tegengaan van versnippering van het watersysteem
- Het realiseren van een biologisch gezond watersysteem
- Het realiseren van een ecologische infrastructuur (onder andere door een natuurvriendelijke inrichting), zowel binnen als buiten het stedelijk gebied
- Het benutten van het zelfreinigend vermogen van het watersysteem
- Het vasthouden van gebiedseigen water (waterconservering) en het beperken van de inlaat van gebiedsvreemd water

- Het benutten en bufferen van schoon water
- Het toepassen van het ordeningsprincipe 'water stroomt van schoon naar vuil': verontreinigende activiteiten moeten benedenstrooms van kwetsbare functies/gebieden worden geplaatst
- Het aanpakken van vervuiling bij de bron
- Het voorkomen van verspreiding van verontreinigingen
- Optimalisatie van beheer en onderhoud, binnen zowel het watersysteem als de afvalwaterketen

De Noordenseweg betreft een waterkering tussen het boezemwater en de polder. Het plangebied behoort tot hetzelfde peilvak als de Nieuwkoopse plassen met zomer/winterpeil van 1,54 m-NAP. Het poldergebied aan de overzijde van de weg heeft zomer/winterpeil van 5,92 m-NAP.

Alle dijken en kades in Rijnlands gebied zijn tussen 2007 en 2012 getoetst volgens toekomstbestendige normen. Daaruit is gebleken dat ongeveer 230 kilometer aan dijken en kades verbreed en verzaamd moet worden. Ook de kade langs de Nieuwkoopse plassen is verbeterd in 2014.

Op gemeentelijk niveau zijn het in overleg met het hoogheemraadschap opgestelde (deel)gemeentelijk Waterplan en het (deel)gemeentelijk Rioleringsplan van belang bij het afwegen van waterbelangen in ruimtelijke plannen.

Wateraspecten plangebied

Waterhuishouding

Het plan loopt geen verhoogd risico op wateroverlast als gevolg van overstromingen. Het plan heeft geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie. De toename van het verharde oppervlak is minder dan 500 m² en er zal geen oppervlaktewater worden gedempt.

Aangrenzend aan het plangebied is oppervlaktewater aanwezig. Voor activiteiten binnen de beschermingszone is een watervergunning op grond van de waterwet nodig. De nieuwbouwwoning wordt niet binnen de beschermingszone gerealiseerd, voor realisatie van het botenhuis aan/in het water is wel een vergunning benodigd.

De toekomstige werkzaamheden vinden niet plaats in de beschermingszone van de waterkering ter plaatse van de Noordenseweg.

Voorkeursbeleid hemelwaterafvoer

In het plan wordt het afvalwater en het hemelwater behandeld via een gescheiden stelsel, waarbij hemelwater wordt afgevoerd naar oppervlaktewater. In het plan wordt er naar gestreefd het voorkeursbeleid van het hoogheemraadschap op te volgen.

Hemelwater vanaf bebouwing wordt ondergronds middels regenpijpen afgevoerd richting het naastgelegen oppervlaktewater. De regenpijpen zullen hiertoe vlak boven het

maaiveld worden voorzien van een bladvang, welke ook kan dienen als noodoverloop in extreme situatie indien de hemelwaterafvoer het aanbod niet aankan.

Voorwaarde voor het rechtstreeks lozen van hemelwater op het oppervlaktewater is het voorkomen van verontreiniging van het hemelwater. Volgens de uitgangspunten van duurzame (stede)bouw moet de keuze van bouwmaterialen zo zijn dat vervuiling van het grond- en oppervlaktewater en de waterbodems zoveel mogelijk wordt voorkomen. Dat wil zeggen: maak voor toepassing als dakbedekking, gevelbekleding of straatmeubilair **geen** gebruik van uitlogende bouwmaterialen zoals zink, koper, lood en bitumineuze dakbedekking. Kies voor toepassing als dakgoot of hemelwaterafvoer geen (ongecoate) uitloogbare materialen of kies hiervoor een innovatieve toepassing. Er worden geen (bouw)materialen toegepast waardoor het afstromende hemelwater bijvoorbeeld door uitloging verontreinigd kan raken.

Het verhardingsprofiel van toerit en kleinschalige verharding zal dusdanig worden ontworpen dat hemelwater afstroomt en naast de verharding in de bodem infiltreert. De verharding zal dermate extensief worden gebruikt, dat van verontreiniging van afstromend hemelwater geen sprake zal zijn. Verontreiniging moet wel zoveel mogelijk worden voorkomen. Dit kan door het afval in te zamelen, te vegen en door geen chemische onkruidbestrijding toe te passen.

Riolering

Het rioolstelsel valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Aangezien in de huidige reeds een aansluiting op de gemeentelijke riolering aanwezig is en hiervan in de toekomstige situatie gebruik van wordt gemaakt, behoeft geen nieuwe aansluitvergunning te worden aangevraagd.

Grondwater

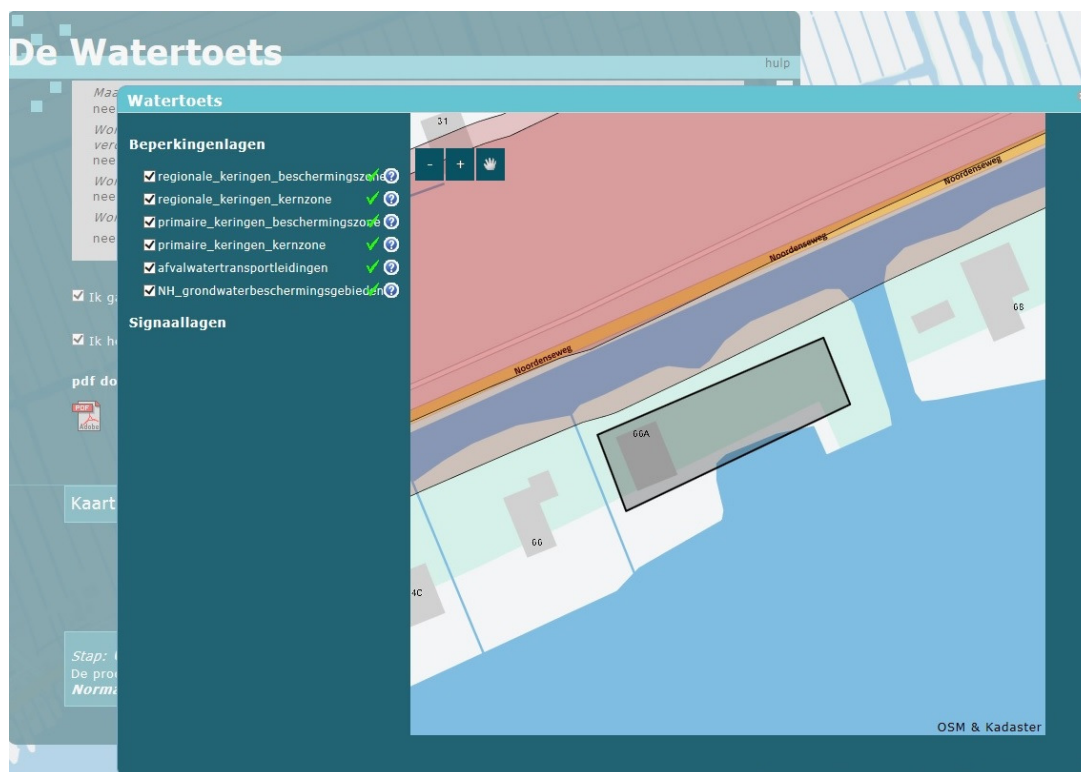
Het plan mag niet resulteren in een blijvende grondwaterpeilverlaging of in vervuiling van het grondwater. Na aanleg dient de drooglegging (het verschil tussen het oppervlaktewaterpeil en het maaiveld) in het plangebied minstens 70 centimeter te bedragen, teneinde grondwateroverlast te voorkomen. Gezien de maaiveldhoogte (-1 tot +2 meter ten opzichte van NAP) en het heersende oppervlaktewaterpeil in (1,54 m-NAP) kan worden gesteld dat het maaiveld van het plangebied minimaal – 0,84 meter t.o.v. NAP dient te bedragen.

Wegen

Het plan voorziet niet in een nieuwe aansluiting op een weg buiten de bebouwde kom daarnaast ligt het plangebied niet in een obstakelvrije zone van het hoogheemraadschap.

Watertoetsproces

Op basis van de planontwikkeling is een wateradvies aangevraagd via de digitale watertoets (15 december 2014, dossiercode 20141215-13). Op basis van deze toets is geconcludeerd dat de normale watertoetsprocedure gevolgd dient te worden, vanwege de waterbelangen welke spelen bij de planontwikkeling. Derhalve is onderhavige notitie opgesteld.

Figuur 4 *Toetsing aan kaartlagen Digitale Watertoets*

Op 26 januari 2015 is door Hoogheemraadschap van Rijnland (de heer Alexander Noord) aangegeven dat men akkoord gaat met het plan. Na bestudering van de inrichtingsschets is gebleken dat geen werkzaamheden binnen de beschermingszone van het dijklichaam zullen worden uitgevoerd. Er zijn derhalve geen waterbelangen van het hoogheemraadschap.

De procedure in het kader van de watertoets is goed doorlopen. Het hoogheemraadschap geeft een positief wateradvies.

Wel is aangegeven dat het realiseren van het botenhuis vergunningplichtig is in het kader van de Waterwet.